

Bir Sorunun Cevabı

Soru: Ülkemizde bir savunma avukatı olarak görev yapmak caiz midir? Bizim burada ülke çapında ünlü avukatlardan biri sayılan ve bu ününden dolayı televizyona çıkan iyi bir üstad var. Bu kişi, bazı mazlum kimselerin savunma avukatlığı görevini üstlenmektedir... Burada bazı kardeşler, böyle bir görevin caiz olup olmadığını sormaktadırlar. Savcı hakkındaki şeri hüküm, savunma avukatlığı hakkındaki şeri hükümden farklı mıdır? Ayrıca savunma avukatı, kişinin hak sahibi olduğuna kanaat getirir ve rüşvet gibi meşru olmayan bir araç kullanmaksızın bunu elde etmesi zorlaşırsa bu durumda hakkın hak sahibine döndürülmesi maksadı güttüğü sürece bu caiz midir?

Cevap: Avukatlık görevi açısından olana gelince:

1. Avukatın "savcılık" görevini yapması caiz değildir. Çünkü onun bu görevi, şeriat tatbik edilmediği sürece yasa ve suçlama bakımından otoriteyi savunmayı gerektirir. Bunun içindir ki otoritenin vekilliğini yapmak caiz değildir ve avukatın bir savcı olarak görev yapması için herhangi bir mazeret aranmaz. Zira bu haramdır.
2. Savunma avukatının savunması, şeriata göre kişinin sabit olan hakları hususunda mazluma yardım etmek üzerine olursa görevini yapması caizdir. Ama şeriata göre değil de beşeri hukuka göre sabit olan haklarsa bunları savunmak caiz değildir.

Mesela İslam, hak kelimesini söylemesinden dolayı zulme maruz bırakılan ve hapse atılan bir kimsenin savunulmasını ve onun hapisten çıkarılmasını gerektirir. Bunun içindir ki savunma avukatının bu kimsenin üzerindeki zulmü kaldırmaya ve hapisten çıkarmaya yönelik görevi, sahih olan vacip bir görevdir.

Mesela İslam, hırsızlığa maruz kalan bir kimsenin çalınan malının ona iade edilmesini gerektirir. Bunun içindir ki bu kimsenin çalınan malını almak için savunma avukatının onu savunması caizdir.

Mesela İslam, bir kısmı peşin geri kalanı taksitle olmak üzere bir bedel karşılığında evini satan ve evi satın alıp eve oturduğu halde müşterinin bedelin bir kısmını ödeyip geriye kalanı reddetmesi veya inkar etmesi halinde satıcının müşteride olan hakkının ona iade edilmesini gerektirir. Bunun içindir ki müşterinin inkar ettiği evin bedelini almak amacıyla savunma avukatının onu (satıcıyı) savunması caizdir.

Böylece savunma avukatının zulmü kaldırmaya ve sahibi için şeran sabit olan hakları geri döndürmeye yönelik görevi, sahih bir görevdir.

Ancak şeriata muhalif olduğu halde beşeri hukuka göre kişinin bir hakkı sabit olursa savunma avukatının onu savunması caiz değildir:

Mesela bir kişi, akdi batıl olan bir anonim şirketine ortak olur ve ortaklara yönelik kar dağılımı sırasında hissesine göre kendisine verilen karın, hak ettiğinden daha az olduğunu görürse bu durumda savunma avukatının, beşeri hukuka göre sabit olan bu hak şeriata muhalif olduğu sürece sahibine geri döndürmek amacıyla bu hakkı savunması caiz değildir. Çünkü bu şirket, batıldır ve bunun sonucunda oluşan karları da şeriat ikrar etmemektedir. Müslüman için vacip olan bu şirketten ayrılmasıdır.

Mesela bir kişi, belli bir faiz karşılığında parasını bankaya yatırır ancak banka, üzerinde anlaştıkları faiz oranına göre kendisine daha az para verirse bu durumda savunma avukatının, bu hak beşeri kanuna göre sabit olup şeriat göre muhalif olduğu sürece kişiye geri döndürülmesi amacıyla bu hakkı savunması caiz değildir. Zira onun için bu hak, faizli

bankaların onayladığı beşeri hukuka göre sabit olsa da şeriata göre sabit değildir. Müslüman için vacip olan bankayla girdiği bu faizli muameleyi iptal etmesidir.

Böylece zulmün kaldırılması ve şeran sabit olan bir hakkın sahibine döndürülmesi için olduğunda savunma avukatının görevini yapması sahihtir. Ancak savunma avukatının görevi, beşeri hukuka göre sabit olup şeriata muhalif olan sabit hakların savunulması amacıyla olursa caiz değildir.

Ancak savunma avukatı, şeran sabit olan bir hakkın sahibine iade edilmesi amacıyla hakkı sahibine döndürmek maksadıyla olsa bile rüşvet yada benzeri bir şey vermek gibi meşru olmayan araçlar edinirse bu caiz değildir. Çünkü elde edilmesi istenilen maslahat ister hak isterse batıl olsun rüşvet haramdır. Çünkü rüşvetin haramlığı hususunda varit olan nasslar, sadece batıl olan maslahatın elde edilmesiyle illetlendirilmiş şekilde gelmediği gibi sadece batıl olan maslahatın elde edilmesine mahsus olmayan genel bir şekilde gelmiştir. Bu da nasslarda açıktır:

Ahmed, Edu Davud ve İbn-u Mace, Abdullah İbn-u Amr'dan Resulullah [Sallallahu Aleyhi ve Sellem]'in şöyle buyurduğunu rivayet etmişlerdir:

“Allah'ın laneti, rüşvet verenin ve rüşvet alanın üzerine olsun.”

Ahmed, Sevban'ın şöyle dediğini rivayet etmiştir:

“Resulullah [Sallallahu Aleyhi ve Sellem], rüşvet verene, rüşvet alana ve ikisi arasında gidip gelerek rüşvete aracılık edene lanet etti.”

İşte bu hadisler geneldir. Dolayısıyla bir hakkın yada bir talebin hakkı için olsun yada olmasın her rüşveti kapsayacak şekilde geneldir. Ayrıca rüşvetin haramlığı hususunda gelen bu nasslar, rüşvetin haramlığını herhangi bir illetle illetlendirmemiştir. Ne bunlarda ne de herhangi başka bir nassta illet yoktur ki rüşvetin haramlığına dair bir illet istinbat edilsin...

Bunun içindir ki savunma avukatının kastı, kendince rüşvet olmaksızın hakkı sahibine döndürmenin zor olduğu hakkı sahibine döndürmeyi kolaylaştırmak için olsa bile rüşvet alması caiz değildir.

H. 29 Safer-ul Hayr 1430

M. 24.02.2009